

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

**доктора медичних наук, професора, провідного наукового
співробітника ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН
України» Дубенко Андрія Євгенійовича
на дисертаційну роботу Студеняка Тараса Олександровича
«Предиктори розвитку та динаміка епілептичних нападів у
пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку»
на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за
спеціальністю 14.01.15 – нервові хвороби, галузь знань: 22 – охорона
здоров'я**

Актуальність обраної теми дисертації

Дисертація присвячена актуальній проблемі неврології – епілептичним нападам у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку, прогнозуванню їх перебігу та терапевтичній тактиці ведення цих хворих після видалення пухлини.

Епілептичні напади часто виникають у пацієнтів з пухлинами головного мозку. Від 20% до 50% пацієнтів з пухлинним ураженням головного мозку мають епілептичні напади. Епілептичні напади різко погіршують якість життя пацієнтів, а у випадку пухлин із хорошим довготривалим прогнозом, персистенція нападів є одним із найсильніших факторів, які погіршують якість життя. Менінгіома є найчастішою внутрішньочерепною пухлиною із сприятливим прогнозом та частими супутніми епілептичними нападами. Основним методом лікування менінгіоми є її хірургічне видалення. Проте, у декотрих хворих напади будуть зберігатися після операції, а у когось навпаки, вперше виникають через певний час після хірургії. Чітко спрогнозувати, в якого саме хворого виникнуть напади - важко.

Дослідження факторів, які можуть впливати на виникнення та персистенцію епілептичних нападів після хірургічного лікування при супратенторіальних менінгіомах головного мозку, сприятиме покращенню

надання допомоги цим хворим. Це створюватиме можливість оптимізувати терапевтичну тактику в кожному конкретному клінічному випадку.

Все вищезначене вказує на те, що дисертаційна робота Студеняка Тараса Олександровича, з огляду на обраний автором науковий напрям дослідження є актуальною, оскільки в цьому напрямку на сьогодні залишається досить значна частка не вивчених в повній мірі питань. Повністю не вивчені вплив набряку навколо пухлини на епілептичні напади у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами. Не досліджено впливу гістологічних підтипів менінгіоми на розвиток епілептичних нападів. Немає даних про вплив кількості нападів та тривалості клінічних проявів захворювання на ймовірність персистенції нападів після видалення пухлини. Саме тому проведення дослідження епілептичних нападів у пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами та визначення предикторів їх розвитку до втручання та предикторів персистенції після хірургічного лікування є актуальним науковим і прикладним завданням сучасної медицини, а вирішення наукової проблеми, яка представлена у дисертаційному дослідженні Студеняка Т.О. є актуальним та соєчасним.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, темами, планами. Дисертаційна робота виконана в рамках планових комплексних наукових робіт ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: «Діагностика, лікування та прогнозування розвитку симптоматичної епілепсії у пацієнтів з нейрохірургічними захворюваннями» (№ державної реєстрації 0110U002528), «Генетичні та клініко-електрофізіологічні критерії прогнозу ефективності фармакотерапії епілепсії» (№ державної реєстрації 0110U000398), «Наукове обґрунтування моніторингу чинників, які впливають на здоров'я населення Закарпатської області та формування сучасного менеджменту в системі охорони здоров'я» (№ державної реєстрації 0110U000398). Дисертант є виконавцем фрагментів НДР.

Ступінь обґрунтованості наукових положень дисертації, висновків і рекомендацій, сформульованих у роботі, їх достовірність.

Оцінка ступеню обґрунтованості наукових результатів дослідження підтверджується використанням комплексного підходу до вирішення поставлених завдань, репрезентативністю і статистичною вірогідністю отриманих результатів, які ґрунтуються на вивченні достатньої кількості зарубіжних та вітчизняних наукових джерел, використанні сучасних методів дослідження, що забезпечило адекватний статистичний аналіз отриманих результатів.

Мета дослідження – удосконалити систему прогнозування перебігу епілепсії та оптимізувати терапевтичну тактику епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку шляхом пошуку нових предикторів виникнення нападів до видалення пухлини, предикторів збереження нападів у післяопераційному періоді.

Основні наукові положення і висновки забезпечені адекватною методологією та інструментарієм для вирішення поставлених завдань. Дисертантом використано адекватний комплекс методів дослідження (загальноклінічне, клініко-неврологічне обстеження хворих, нейровізуалізаційне (МРТ та СКТ головного мозку), електрофізіологічний (ЕЕГ), патоморфологічний та статистичний).

Використання даних методів дозволило авторові систематизувати та достовірно обґрунтувати отримані результати, а також визначити предиктори розвитку епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами до операції та предиктори персистенції нападів після втручання, на основі чого була розроблена терапевтична тактика щодо лікування пацієнтів з епілептичними нападами після видалення менінгіоми.

Автором вирішено поставлені завдання, які включали аналіз частоти розвитку епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами; дослідження впливу статі, віку, локалізації, розмірів, клінічних проявів, а також перитуморального набряку та гістологічного типу і підтипу пухлини на виникнення епілептичних нападів до оперативного лікування; вивчення перебігу епілептичних нападів та клінічного стану пацієнтів із

супратенторіальними менінгіомами у ранньому та віддаленому періоді після хірургічного лікування; визначення факторів, що впливають на збереження епілептичних нападів у пацієнтів, оперованих з приводу супратенторіальної менінгіоми головного мозку із нападами до втручання; проведення аналізу причин виникнення епілептичних нападів у пацієнтів після хірургічного лікування супратенторіальної менінгіоми головного мозку, які не мали їх до операції; розроблення рекомендацій по прогнозуванню збереження епілептичних нападів після хірургічного лікування та алгоритму терапевтичної тактики щодо прийому ПЕП у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку, які мали епілептичні напади до оперативного лікування.

Варто зазначити, що поставлені завдання дисертантом виконано у повному обсязі. Дисертаційне дослідження є завершеним.

Про проведенні роботи автором використані результати дослідження достатньої кількості хворих – 242 пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку, які були оперовані в Обласному клінічному центрі нейрохірургії та неврології м. Ужгорода, що стало науковою базою дослідження.

Дисертантом самостійно сформульована основна робоча гіпотеза, мета та завдання дослідження, сформульовано основу методологію роботи, визначено та реалізовано основні методи дослідження. Самостійно проведено: науково-інформаційний пошук у медичній і патентній літературі; аналіз медичної документації; дані нейровізуалізаційних досліджень; проведено нейрофізіологічні дослідження. Автор разом із науковим керівником здійснив узагальнення та інтерпретацію результатів дослідження; підготував наукові праці до публікації; сформулював висновки; розробив шкалу прогнозування збереження епілептичних нападів та терапевтичну тактику щодо ведення пацієнтів із зникненням нападів після видалення менінгіоми; оцінив ефективність і впровадив в клінічну практику результати власного дослідження. Наукові положення, висновки і рекомендації

забезпечено адекватними методологічними підходами до вирішення поставлених завдань, підтверджено статистично-достовірними результатами при репрезентативній кількості учасників дослідження.

Обсяги дослідження включали результати вивчення 144 джерел наукової літератури, в т.ч. 126 латиницею; результати клініко-неврологічних, нейрофізіологічних, нейровізуалізаційних та патоморфологічних досліджень і клініко-анамнестичних даних перебігу епілептичних нападів у 242 пацієнтів. При проведенні дослідження, автором дотримано сучасних біоетичних принципів, що підтверджено рішенням етичної комісії Ужгородського національного університету. Статистична обробка даних була здійснена за допомогою електронних таблиць Exel Windows-2010, які входять у пакет програм Microsoft Office 2010, та пакету програм «STATISTICA», та використанням додаткової програмної бібліотеки gpart версії 4.1-15.

Наукова новизна, теоретична та практична цінність дослідження.

Реалізація поставлених завдань дослідження забезпечила отримання результатів, які мають наукову новизну. Дисертантом вперше:

- на значному клінічному матеріалі проведено аналіз перебігу епілептичних нападів та визначено частоту їх виникнення до та після хірургічного лікування супратенторіальних менінгіом головного мозку;
- вперше визначено вплив різних чинників (стать, вік, локалізація пухлини, гістологічний тип, перитуморальний набряк та ін.) на ймовірність виникнення та збереження епілептичних нападів після хірургічного лікування у пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку;
- вперше виявлено зв'язок між псаммоматозним гістологічним підтипом менінгіоми та ймовірністю розвитку епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами;
- вперше оцінено вплив епілептичних нападів на неврологічний дефіцит та ускладнення в ранньому та віддаленому післяопераційному періоді у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку;

- вперше з'ясовано, що присутність епілептичних нападів впродовж року чи більше 10 нападів в анамнезі є маркером високої ймовірності збереження епілептичних нападів після хірургічного лікування;
- вперше розроблено шкалу прогнозування збереження епілептичних нападів (ШПЗЕН) після хірургічного лікування у пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку, яка визначає ступінь ризику збереження епілептичних нападів після видалення менінгіоми;
- вперше розроблено терапевтичну тактику, щодо прийому протиепілептичних препаратів після видалення менінгіоми;

Наукова новизна дослідження структурована, представлена чітко і послідовно, підкріплена отриманими результатами, які вказують, що теоретичні висновки та практичні рекомендації є новими.

За результатами роботи отримано нові наукові положення, які доповнюють **практичну діяльність неврологічної науки** в частині удосконалення прогнозування перебігу епілепсії та оптимізації терапевтичної тактики ведення хворих з епілептичними нападами в наслідок супратенторіальних менінгіом головного мозку.

Практична цінність отриманих результатів полягає у прогнозуванні розвитку та збереження епілепсії у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку, а запропонована для використання шкала та терапевтична тактика дозволяє покращити надання медичної допомоги цим пацієнтам.

Результати дослідження впроваджені в лікувальний та діагностичний процес нейрохірургічного відділення ДУ ІНПН НАМНУ (м. Харків) (акт впровадження від 28 травня 2020 року); нейрохірургічного відділення №1 Обласного клінічного центру нейрохірургії та неврології (м. Ужгород) (акт впровадження від 05 травня 2020 року); в роботу нейрохірургічного відділення №2 Обласного клінічного центру нейрохірургії та неврології (м. Ужгород) (акт впровадження від 05 травня 2020 року); в роботу неврологічного відділення №1 Рахівської районної лікарні (акт впровадження від 15 травня 2020 року); в

роботу медичного центру «Нейрон» (м. Харків) (акт впровадження від 27 травня 2020 року); в роботу денного стаціонару ЦПМСД №2 м. Маріуполь (акт впровадження від 04 травня 2020 року).

Результати досліджень впроваджено в навчальний процес на медичному факультеті при викладанні предмета нервові хвороби на кафедрі неврології, нейрохірургії та психіатрії (акт впровадження від 19 травня 2020 року) та в процесі навчання студентів кафедри нейрореабілітації із курсами медичної психології, пульмонології та фтизіатрії, факультету післядипломної освіти та до університетської підготовки Ужгородського національного університету (акт впровадження від 14 травня 2020 року).

Повнота представлених результатів у друкованих працях.

Матеріали дисертації знайшли своє відображення у 14 наукових працях, з яких 9 статей у фахових журналах, що затверджені МОН України (з них дві – одноосібні), з них у закордонних виданнях (індексується в Scopus) – 1 стаття; 3 тезах доповідей у матеріалах наукової конференції; 2 методичних посібника. Зміст кожного основного розділу роботи представлено у відповідних публікаціях. У переліку публікацій додається інформація про особистий внесок автора дисертаційної роботи.

Характеристика розділів, оцінка змісту дисертації, її завершеність у цілому.

Дисертаційна робота Студеняка Т.О. представлена у класичній структурі за вимогами МОН України.

Текст дисертації викладений на 188 сторінках, з яких 139 сторінки основного тексту. Включає анотацію двома мовами (українська та англійська), далі – вступ, літературний огляд, розділ матеріали та методи дослідження, чотири розділи з викладенням власних досліджень з підведенням певних підсумків, розділ аналізу та узагальнення результатів дослідження, а також висновки, практичні рекомендації та додатки. Список використаних джерел нараховує 144 найменування (18 кирилицею та 126 латиницею). Дисертація ілюстрована 60 таблицями і 22 рисунками. Розділи власних досліджень

викладені у чіткій послідовності до поставленої мети, завдань дослідження та етапів програми. Кожен наступний етап є логічним продовженням попереднього. В кінці кожного розділу наведено висновки та посилання на друківані праці автора, в яких оприлюднені результати, наведені в окремому додатку дисертації.

У **вступі** обґрунтовується актуальні теми наукового дисертаційного дослідження, формується об'єкт і предмет дослідження, його основна мета й завдання і методи. Висвітлюється наукова новизна і практичне значення проведеного дослідження, відомості, про його апробацію та публікації. Задекларовано особистий внесок дисертанта в розробку наукових результатів, показано їх впровадження. Запозичення ідей або напрацювань співавторів дисертантом не використовується.

Перший розділ *«Аналіз сучасної проблематики перебігу епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку»* було присвячено аналізу сучасного стану проблеми епілептичних нападів у пацієнтів з пухлинами головного мозку загалом (епідеміологія, основні чинники та фактори ризику) та у випадку пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку. Проведений аналітичний огляд сучасних світових та вітчизняних джерел дозволив констатувати важливість та актуальність даної проблеми. Особливу увагу приділено патогенезу епілептичних нападів у хворих з неопластичним ураженням ЦНС. Описано принципи медикаментозного лікування епілептичних нападів у пацієнтів з пухлинами головного мозку. Повідомлено про ряд факторів виявлених клініко-інструментальними методами, що впливають на перебіг епілепсії у цих хворих. Незважаючи на наявні досягнення сучасних світових науковців, було визначено доцільність подальших досліджень епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку.

Автором на основі глибокого і деталізованого аналізу наукових досліджень та публікацій визначено основні невирішені проблемні питання. Це дозволило конкретизувати завдання дисертаційного дослідження.

Незважаючи на значну кількість публікацій, є потреба у дослідженнях, які стосуються визначення предикторів розвитку епілептичних нападів у пацієнтів з менінгіомами та їх персистенції після видалення пухлини.

Другий розділ *«Матеріали та методи»* визначає загальний обсяг вибірки досліджуваних пацієнтів. Усі групи було сформовано відповідно до цілей і задач проведеного дослідження, яке було виконано в період з 2006 по 2017 рік на кафедрі неврології, нейрохірургії та психіатрії, медичного факультету Ужгородського національного університету й на базі комунального некомерційного підприємства «Обласний клінічний центр нейрохірургії та неврології» Закарпатської обласної ради. В даному розділі наведено перелік наукових методів, які використано дисертантом для обґрунтування достовірності отриманих результатів, визначено програмну структуру дослідження, яку легалізовано за етапами виконання (всього 4). Вірогідність отриманих результатів підтверджено загальним обсягом інформаційної бази та адекватними методами їх обробки.

Слід відзначити, що у розділі було б варто більш детально описати які саме протиепілептичні препарати приймали пацієнти із епілептичними нападами та супратенторіальними менінгіомами.

У третьому розділі *«Предиктори розвитку епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку»* автором проведено аналіз клініко-інструментальних факторів, що впливають на розвиток епілептичних нападів у пацієнтів із менінгіомами, розташованими над мозковим наметом, до проведення хірургічного втручання. Проведено порівняння 100 пацієнтів з епілептичними нападами до втручання із 142 хворими без нападів.

Автором досліджено, що малі розміри пухлини частіше асоціюються із епілептичними нападами, ніж із симптомами випадіння. Чим більшою є пухлина, тим менша ймовірність нападів (OR [95% CI] (за кожні 10мм) = 0,80 [0,66;0,96], $p=0,018$). Виявлено, що вік 41-50 років та псаммоматозний гістологічний підтип пухлини, асоціюються із високою ймовірністю

збереження епілептичних нападів. Доведено, що набряк мозку навколо менінгіоми є одним із найсильніших предикторів розвитку епілептичних нападів (OR [95% CI] = 2,96 [1,33;6,75], $p=0,0048$).

Результати аналізу викладені у даному розділі, дозволили автору зробити логічні висновки, про фактори, які навпаки асоціюються із меншою ймовірністю розвитку епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку. Так для менінгіом області горбка сідла була виявлена достовірно менша частота розвитку епілептичних нападів. Так само, напади достовірно рідше траплялися у пацієнтів віком 20-30 років.

У четвертому розділі *«Динаміка епілептичних нападів у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку після хірургічного лікування»* автором надано результати детального аналізу факторів, які впливають на персистенцію або розвиток епілептичних нападів у пацієнтів у віддаленому періоді після хірургічного лікування менінгіом головного мозку розташованих над мозковим наметом. Автором було проведено порівняння пацієнтів у яких напади збереглися після операції і тими у кого вони зникли.

Автором ретельно вивчено вплив віку, статі, локалізації, гістологічного типу та підтипу пухлини, розмірів пухлини, тривалості клінічних проявів менінгіоми до операції на ймовірність персистенції нападів після операції. Виявлено, що чоловіча стать та локалізація пухлини в тім'яній частці головного мозку збільшують ймовірність збереження нападів.

Цікавим фактом є те, що набряк мозку навколо менінгіоми виявився не тільки сильним предиктором розвитку епілепсії, а і сильним предиктором збереження епілептичних нападів після хірургічного видалення пухлини (OR [95% CI] = 6,26 [1,06;68,6], $p=0,037$). Серед хворих, у яких епілепсія не пройшла після оперативного видалення менінгіоми, перитуморальний набряк спостерігався у 81,8% хворих.

При аналізі нейрофізіологічних досліджень виявлено, що полівогнищева епілептиформна активність на ЕЕГ до оперативного лікування, збільшує

ймовірність персистенції епілептичних нападів після операції OR [95% CI] = 2,01 [1,73;12,47].

При аналізі отриманих результатів виявлено, що тривалість клінічних проявів менінгіоми довше року та наявність більше 10 епілептичних нападів в анамнезі збільшують ймовірність персистенції епілептичних нападів після хірургічного лікування.

Слід зазначити, що даний розділ можна було б доповнити більш детальним аналізом зв'язку перитуморального набряку із кожним виявленим предиктором збереження епілептичних нападів.

У п'ятому розділі *«Вплив епілептичних нападів на результати хірургічного лікування супратенторіальних менінгіом»* автором здійснено аналіз впливу епілептичних нападів на клінічну симптоматику та ускладнення у пацієнтів в ранньому та пізньому післяопераційному періоді після видалення менінгіоми.

Проводився порівняльний аналіз клінічних симптомів до і після операції серед хворих з епілептичними нападами і без них. Однак, суттєвих відмінностей виявлено не було.

У відділений період, що складав від 12 до 111 місяців, у більшості пацієнтів неврологічний дефіцит поступово регресував. Найгірше відновлювалися зорові порушення. В ході дослідження не виявлено жодної кореляції між епілептичними нападами в доопераційний період та ступенем регресу неврологічного дефіциту.

На основі детального аналізу проведеного автором, щодо впливу епілептичних нападів на результати хірургічного лікування пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами, відмінності між пацієнтами які мали нападами і пацієнтами без них – не виявлено.

У шостому розділі *«Прогнозування збереження епілептичних нападів після хірургічного лікування у пацієнтів з супратенторіальними менінгіомами головного мозку»* автором запропоновано та продемонстровано ефективність шкали для прогнозування персистенції епілептичних нападів після

хірургічного лікування супратенторіальних менінгіом та розроблено терапевтичний алгоритм, щодо прийняття рішення про відміну ПЕП у пацієнтів з регресом нападів після оперативного лікування.

Першочергово було проведено побудову класифікаційного дерева рішень за алгоритмом CART. Розроблена для прогнозування епілептичних нападів у віддаленому періоді модель, відібрала в якості значимих предикторів тривалість захворювання, стать, максимальний діаметр пухлини, наявність нападів в гострий період після хірургічного втручання та гістологічний діагноз. Модель характеризується як високою чутливістю (92,1%), так і високою специфічністю (91,3%). Загальна точність класифікації моделі досягає 92,0%. Спираючись на цю модель, спираючись на велику роль перитуморального набряку, локалізації пухлини в тім'яній частці та даних ЕЕГ була розроблена шкала для прогнозування збереження епілептичних нападів.

Дана шкала в подальшому продемонструвала свою ефективність при аналізі проспективної групи пацієнтів. Доведено, що збільшення оцінки за шкалою на 1 бал збільшує ймовірність персистенції епілепсії (OR [95% CI], = 1,58 [1,08;8,27], $p=0,043$).

В подальшому на основі результатів оцінки за даною шкалою, даних ЕЕГ, даних нейровізуалізаційних досліджень та тривалості відсутності нападів після хірургічного лікування розроблено терапевтичний алгоритм, щодо прийняття рішення про відміну ПЕП у пацієнтів з регресом нападів після оперативного лікування.

На мою думку доцільно було б навести аналіз ретроспективного використання розробленої шкали для декількох пацієнтів, для демонстрації її можливостей.

У розділі *«Аналіз і узагальнення результатів дослідження»* подано стислий аналіз одержаних результатів.

Проведені дослідження дозволили на підставі отриманих даних уперше визначити фактори ризику виникнення епілептичних нападів у хворих з

супратенторіальними менінгіомами та розробити прогностичну модель щодо збереження епілептичних нападів після оперативного видалення пухлини, а розроблений алгоритм терапевтичної тактики дозволить оптимізувати лікувальну стратегію у пацієнтів, прооперованих з приводу супратенторіальної менінгіоми головного мозку.

Висновки є логічним завершенням проведених досліджень, обґрунтовані, містять фактичний матеріал, відповідають меті і завданням дисертаційного дослідження, відображають їх зміст і є достатньо обґрунтованими.

Практичні рекомендації базуються на підходах обґрунтованих на підставі одержаних у дослідженні результатів і можуть бути втілені в клінічну практику.

Оцінка ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації. Автореферат дисертаційного дослідження повністю відображає зміст дисертації, відповідає головним її положенням, оформлений згідно з вимогами МОН України. Зміст автореферату та основних положень дисертаційної роботи є ідентичним.

Дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 14.01.15. – неврологія.

Під час ознайомлення з текстом дисертації плагіату не виявлено.

Оцінюючи загалом дисертаційну роботу позитивно виникли наступні запитання:

1. Які протиепілептичні препарати використовували пацієнти з епілептичними нападами в доопераційному періоді, в яких дозах і який відсоток пацієнтів мали контроль над нападами?

2. Які саме ПЕП і в яких дозах Ви пропонуєте застосовувати у таких пацієнтів до та після оперативного втручання?

3. При наявності епілептичних нападів коли ми можемо говорити про розвиток у пацієнтів симптоматичної епілепсії?

4. Які саме зміни психіки Ви відмічали у обстежених пацієнтів до операції та в віддаленому післяопераційному періоді?

5. Чи спостерігали Ви хворих, у яких збільшення розмірів пухлини призводило б до припинення епілептичних нападів?

Висловлені зауваження в ході опоненції не впливають на загальне позитивне враження від роботи, поставленні питання свідчать про цікавість роботи і мають дискусійний характер.

Висновок щодо відповідності кандидатської дисертації Т.О. Студеняка чинним вимогам. Незважаючи на несуттєві зауваження щодо дисертаційної роботи, дисертаційна робота Студеняка Тараса Олександровича «Предиктори розвитку та динаміка епілептичних нападів у пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.15 – нервові хвороби та 22 – охорона здоров'я є закінченим науковим дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, що забезпечують розв'язання значної прикладної проблеми неврології щодо прогнозування перебігу епілепсії та терапевтичної тактики із застосування протиепілептичних препаратів у пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку.

За актуальністю теми, застосованим комплексом сучасних методів дослідження, обсягом клінічного матеріалу, глибиною його аналізу, науковою новизною та практичною значущістю отриманих результатів ступенем обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірністю і новизною, повнотою їх викладу в опублікованих працях автора – дисертаційна робота Студеняка Т.О. «Предиктори розвитку та динаміка епілептичних нападів у пацієнтів із супратенторіальними менінгіомами головного мозку» повністю відповідає усім вимогам п.11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою №567 Кабінету Міністрів України від 24.07.2013, а її автор Тарас Олександрович

заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.15 – нервові хвороби.

Провідний науковий співробітник

ДУ «Інститут неврології, психіатрії
та наркології НАМН України»

д.мед.наук, професор

А.Є. Дубенко

